

אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 796

אחראי מערכת

הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע

שמות

עורך

הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

השגחה פרטית

וַיֵּצֵא פְרַעְהָ לְכָל עַמּוֹ לְאֹמֶר כָּל הַבֶּן הַיְלֹוֹד הַיְאֹרָה תִשְׁלִיכֶוּ וְכָל הַבַּת תִּחְיוּן (שמות א, כב)
לכל עמו: אף עליהם גזר, יום שנוגד משה אמרו לו אצטננינו היום נולד מושיען ואין אנו יודעים אם ממצרים אם מישראל, ורואין אנו שסופו ללקות במים. לפיכך גזר אותו היום אף על המצריים, שנאמר כל הבן הילוד ולא נאמר הילוד לעברים. (רס"י)

אכן בתכנית זו, ביקש פרעה להפר חלילה מכל וכל את עצת ה' – ולעכב את ישועת ישראל בבחינת 'רבות מחשבות בלב איש'. אך בוא וראה, כיצד נחקיים בו 'ועצת ה' היא תקום'. שכן באותו היום התשלכו אלפים רבים של תינוקות לאור – המצרים טבעו בלב ים, והיהודים שבניהם ניצלו בנס על ידי גל גדול שהביאם למדבר והמתו שם לאבותיהם עד שיצאו ממצרים. וכל אותו הזמן, ינקו דבש מסלע, כדברי המדרש עה"פ (זברים לב, יג) 'ותיקהו דבש מסלע'. הנה כי כן הללו טבעו והללו ניצלו, ורק תיבה אחת נשארה צפה על פני המים, והיא תיבת מושיען של ישראל אשר בגללו התשלכו כולם לאור! זאת ועוד, מי הצילו מתוך האור, בתיה בת פרעה בכבודה ובעצמה! ומי גידלו ודאג לכל מחסורו במשך עשרים שנה יש אומרים ארבעים שנה תמימות, פרעה בכבודו ובעצמו! ומדוע בחר ה' בדרך זו של הצלה, והלא יכול היה להצילו ככל אחיו ולהביאו למדבר עד שיגיע זמן הגאולה. ברם, רצה ה' בזה לחזק את ליבותיהם של ישראל לזרות עולם מפני כל הקמים עליהם לרעה, בבחינת 'רבות מחשבות בלב איש – ועצת ה' היא תקום'.

וכזאת השיב רבי אמי לרבי יהודה נשיאה בגמ' מנחות (ט, ב): 'מאי דכתיב (ישעיה נג, ד) בטחו בה' עדי עד כי ביה ה' צור עולמים, אמר לו, כל התולה בטחונו בהקב"ה, הרי לו מחסה בעולם הזה ובעולם הבא'. הנה כי כן, התולה בטחונו בה' – הרי זה חוסה בצל כנפיו, ומי האיש אשר יחסה תחת כנפי השכינה ובלבו ידאג על הבלי העולם הזה. וכן מצאנו בגמ' ראש השנה (ט, ב): 'לא הוו ידעי רבנן מאי דכתיב, השלך על ה' ייבך והוא יכלכלך' (תהלים נה, כג). אמר רבה בר חנה, קימא חד הוה אוילנא בהדי ההוא טיעא, הוה דרינא טובא ואמר לי שקול ייבך ושדי אנמלא' (יום אחד הלכתי עם גוי אחד והייתי סעון משא, אמר לי קח ייבך ושים על הנמל, הבינו שיהבך זה משאן). הרי לפנינו מקרא מפורש, שהקב"ה ברחב רחמי מוכן ומזומן לשאת במשא תלאותיו של האדם, ובלבד שישכיל להשלך עליו את ייבגו. ועתה בוא וראה, מהו גדר 'השלך על ה' ייבך' הנדרש מהאדם. הנה אחר שהכינה עצמה אסתר לראות את פני המלך, ביקשה להשיב למדכי: 'לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלוש ימים לילה ויום גם אני ומעוזתי אצום כן ובכן אבוא אל המלך אשר לא דת וכאשר אבדתי אבדתי, ויעברו מודכי ועש ככל אשר צייתתה עליך אסתר. ויהי ביזם השלישי ותלבש אסתר מלכות ותעמוד בחצר בית המלך... ויאמר המלך לאסתר במשתה היך מה שאלתך ונתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש, ותען אסתר המלכה וזאמר שאלתי ובקשתך, אם מצאתי חן בעיני המלך ואם על המלך טוב לתת את שאלתי ולעשות את בקשתי יבוא המלך והמן אל המשתה אשר אעשה להם ומחר אעשה כדבר המלך' (מגילת אסתר ד, טז-יז, ה' א-ח). והמתבונן במקראות אלו יראה פליאה נשגבה עד מאוד, שהרי עם ישראל היה שריר בתעמת 'שלושת ימים לילה ויום', ומתוך תפילה ותחנונים נשאו את עיניהם אל אבינו שבשמים שיצליח את דרכה של אסתר להעביר את רע המדה. וראה זה פלא, כאשר בא הנס לידה והציע לה המלך 'מה שאלתך ונתן לך', לא ביקשה אסתר על עמה ועל מולדתה, אלא זאת בקשה 'עוד יום אחד של משתה'. ויש לתמוה, מה ראתה אסתר לדחות את הישועה ביזם נוסף. זאת ועוד, מי גילה לה רז זה שגם למחר יתרחש אותו הנס, וכי בכל יום מתרחש ניסא. וביותר יפלא, מי התיר לה לאסתר להוסיף עוד יום אחד של צום ותענית לעם ישראל, וכי לא די להם בתעמת של שלושת ימים לילה ויום.

ברם לכשנתבונן היטב נמצא, שייסוד גדול בחפילה ובטחון לימדה בזה אסתר לעולם. שכן אמנם התפללו עם ישראל בשלושת הימים הללו ועמדו על נפשם לפני הקב"ה מתוך צום ותחנונים, אולם ניתן לשער שהיו עיניהם נשואות קצת לקראת שליחותה של אסתר, שהרי אחות לנו בבית המלך ואפשר שמשם תצא הישועה לעם ישראל. ואכן אסתר הבינה זאת, אולם גם ידעה שאי אפשר שתצמח ישועה אמיתית ואולה נצחית בלא שישליכו את כל ייבם לאבינו שבשמים, בבחינת

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

שישים ריבוא נשמות ישראל

כתב בעל הטורים ראשי תיבות ש"מות בני ישראל ה'באים" "שביה", כתב ה'בן לאשרי' סופי תיבות "שמות בני ישראל הבאים מצרימה" "למיתה", הכוונה למש"כ האור החיים הק' בשם הארז"ל בני ישראל היו כבר בגלגול בעולם לפני כן כמה פעמים בדור המבול, דור הפלגה, דוד אנשי סדום, שכולם מתו, וחזרו ובאו בגלגול בשישים ריבוא צאן לבן הארזי, וכמ"ש במדרש שישים ריבוא עדרי צאן היו לו ליעקב אבינו ע"ה בבית לבן, ואלו הן שישים ריבוא נשמות בני ישראל יוצאי מצרים מקבלי התורה, ועבורם נלחם ויגע יעקב אבינו ע"ה להוציאם מקליפת לבן, ואח"כ הזדככו בכור הברזל במצרים בחומר ובלבנים, וזו להיות דור המדבר מקבלי התורה הק' בהר סיני.

בבית אבא לילך וקבוק

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"

וק"ק שבטי ישראל שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדין לבאר-שבע	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	יום ז'
עליית השחר	5:34	5:34	5:35	5:35	5:35	5:35	5:35
זמן עליית השחר	5:40	5:40	5:40	5:40	5:40	5:40	5:41
דיחה - הן חספה	6:42	6:43	6:43	6:43	6:43	6:43	6:44
מז"ק ק"ש לרשת נב"א	8:38	8:38	8:38	8:38	8:38	8:38	8:40
מז"ק ק"ש לרשת נב"א	9:09	9:10	9:10	9:10	9:10	9:10	9:11
חגגת יום חלילה	11:43	11:43	11:43	11:44	11:44	11:44	11:46
פסח חלילה	12:14	12:14	12:14	12:15	12:15	12:15	12:17
גיל המצות	15:59	15:59	16:00	16:00	16:00	16:00	16:03
סקיעה	16:50	16:50	16:51	16:51	16:51	16:51	16:54
צאת הכוכבים	17:03	17:03	17:03	17:04	17:04	17:03	17:07

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	שמות
הפטרה:	דברי ירמיהו
כניסת השבת:	16:29
יציאת השבת:	17:20
רבינו תם:	17:52

אורות הפרשה

הקדושה מביאה שלטון

כתב במדריש 'ותמלא הארץ אותם' שיישראל מילאו בתי תיאטראות וקרקסאות, **כתב החוזה מלובלין** בשם הבעש"ט הק' זי"ע לכל אומה יש תאוה מסוימת והמתפתה לתאוותם יש להם שליטה עליו. מבאר ה'צ'ן לאשרי' על מצרים נאמר 'עדות הארץ יוסף הצדיק שהתגבר על תאוה זו שלט עליהם, כשנמכר לעבד מיד נעשה אדון בבית פוטיפר וכן בבית האסורים ולאחר מכן המושל על כל מצרים, והמצרים לא יכלו להשתעבד בעקב אבינו ע"ה ובניו י"ב שבטים וע' נפש שהיו אחוזים בקדושת הברית, אך כאשר החלו ללכת לבתי תיאטראות וקרקסאות, שזה הפתח לתאוות שהעין רואה והלב חומד עינא וליבא תרי סדסורא דעבירה, תיקף התחיל השעבוד במצרים בחומר ולבנים.

אדם הראשון ויציאת מצרים

כתב ה'ברכה משולשת' בשם הארי"ל בני ישראל בגלות מצרים שורש נשמתם הוא מאדם הראשון מחטא עץ הדעת אמר רבי ירמיה בן אלעזר כל אוחן ק"ל שנה שהיה אדם הראשון בנידוי הוליד רוחין ושידן ולילין, ונפלו לקליפה מיצוצות קדושות ובאו בדור המבול ולא הצליחו לבוא לתיקון, וחזרו ובאו בדור הפלגה וגם אז לא ניתקנו, ואח"כ באו בדור אנשי סדום וגם לא עלה בידם להיתקן, עד שבגשמות בני ישראל בגלות מצרים בדור המדבר ושם באו על תיקון השלם, וקיבלו את התורה בהר סיני.

דור המבול ויציאת מצרים

כתב ה'צ'ן לאשרי' בשם הארי"ל בני ישראל בגלות מצרים היו גלגול של דור המבול איתא במסכת סנהדרין אמר רב חסדא דור המבול ברותחין קלקלו בעבירה וברותחין נידונו שהיו מי המבול עבין רותחין וקשים, ובני ישראל בגלות מצרים היו גלגול דור המבול ותיקנו בתשובת המשקל שהיו גדוים בעויות, כדדשת כתיב הכא במצרים 'ותמלא הארץ אותם', וכתיב התם בדור המבול 'ותמלא הארץ חמס', שדוד המדבר תיקנו את דור המבול. והנה סופי תיבות "שמות בני ישראל הבאים" גימטריה "ת"פ", כמ"ש בזהוה שהוא הגימטריה של מספר המחנות והשם של הטומאה. שבני ישראל תיקנו הכל והצליחו להכניע את הטומאה ומחנותיה.

דור הפלגה ויציאת מצרים

כתב בעל התניא חכמים גדולים להרע היו דור הפלגה רצו לגרום פירוד באותיות שם הוי"ה הקדוש ולמנוע שפע הקדושה לעולם, ולהגביר את כוחות הטומאה, כדאיתא במסכת מגילה כל מקום שנאמר ויהי אינו אלא לשון צער, נאמר 'יהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים', איזו צרה היתה כאן, כתב במדריש ששפת דיבוריהם היו נגד הקב"ה, כמ"ש 'יהי בנוסעם מקדם' שנסעו וסרו מהקב"ה קדמונו של עולם. 'זיאמרו איש אל רעהו הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשרפה ותהי להם הלבנה לאבן', כתב בספר ברית מנוחה דור הפלגה היו בקיאים בחכמת הכוכבים, וכפרו בה' יתברך ועל כן לא רצו להשתמש במעשי הבריאה של ה' כמו אבנים מההר אלא בנו דווקא עם לבנים מעשי בני אדם, וגם לזה לא הניחו את הלבנים להתייבש בשמש כי היא ג"כ מעשי ה', אלא שרפו הלבנים באש, וכמ"ש האברבנאל 'זיאמרו הבה נבנה לנו עיר', שהתרחקו מעיירות הבנויים מינוי קדם, ובנו מגדל וראשו בשמיים להסתכל במערכת הכוכבים איזה יום ואיזה שעה מוצלחת להתחיל הבניין, וכתב בזהוה שבאמת הם הצליחו בזה 'הוית עבדתא מצלחא בידהון רמא לבינתא חדא והוי תרין - שהייתה העבודה מצליחה בידם הם שמים לבנה אחת ונהיה מאליו לשני לבנים', זהו שנאמר 'יורד ה' לראות את העיר אשר בנו בני האדם', ועל כן הוצרכו בני ישראל לתקן את דור הפלגה בשעבוד מצרים בעבודת פוך בחומר ובלבנים.

דור אנשי סדום ויציאת מצרים

והנה אצל דור אנשי סדום היו מגולגלים "ברכש שלהם" כל הגשמות והניצוצות הקדושות, בגלל מעשיהם הרעים בגלל וקמצנות בממותם, וזהו שנאמר על סדום, 'ארץ שבעת לחם' היינו שברכושם היה ריבוי גדול של נשמות קדושות, ולכן יצא אברהם אבינו ע"ה להילחם עם ה' המלכים על "הרכוש" של אנשי סדום, שנאמר 'זיקחו את כל רכוש סדום... וילכו ועל כן הקדים הפסוק את הרכוש לפני האנשים, 'זישב את כל הרכוש וגם את לוט' שהגשמות המגולגלים ברכוש יותר חשובים מלוט, וגם מלך סדום הודה לאברהם אבינו ע"ה ואמר 'זאת הרכוש קח לך', ולכן ג"כ כאשר אמר ה' לאברהם אבינו ע"ה על הפיכת סדום נאמר 'זיען אברם חלילה לך', שחס על הנשמות המגולגלות ברכוש והציל על כל פנים את לוט ובנותיו שיצא מהם נשמת דוד המלך ע"ה וכל נשמות מלכי בית דוד ונשמות המשיח, וע"י תפילתו על סדום פעל שהגשמות המגולגלות "ברכוש של סדום" יתגלגלו שוב בבני ישראל בגלות מצרים, שתיקנו את אנשי סדום ע"י שיצאו "ברכוש גדול", וכן אברהם אבינו ע"ה כשיורד למצרים יצא משם כבד במקנה בכסף ובזהב.

שישים ריבוא עדרי צאן לבן הארמי

והנה יעקב אבינו ע"ה הוציא מקליפת לבן את שישים ריבוא אותיות התורה שבכתב, שהן כש"כ במדריש שישים רבוא עדרי הצאן הוציא יעקב מבית לבן, שהן שישים ריבוא נשמות בני ישראל במצרים מקבלי התורה, שכן נאמר 'זרחל הייתה רועה את צאן אביה' שהן נשמות ישראל הק', וגם שורש תורה שבעל פה נלחם יעקב אבינו ע"ה להוציאה מלבן, שנאמר 'זיעשו גל... ויקרא לו לבן יגר שהודתא ויעקב קרא לו גלעד', 'יגר שהודתא' זהו הלשון הארמית שבתורה, שמרמז על התורה שבעל פה 'שהיא כולה נכתבה בלשון ארמי' ותיקנו בכך שקיבלו את התורה בהר סיני.

אורות הכשרות

'השלך על ה' יהבך' ללא שום תלות בחסדי בשר ודם, וכמ"ש (תהלים קמו, ג) 'אל תבטחו בנדיבים בבן אדם שאין לו תשועה'. על כן ביקשה מהמלך עוד יום אחד של משתה, וכשבאו ישראל לביתם אחרי תענית של שלושת הימים וביקשו לדעת מה עלה בגורל השליחות של אסתר, ושמעו שהמלך הציע לאסתר 'מה שאלתך ונתן לך' ולא ביקשה כלום על הצלת עמה ומולדתה אלא בקשה עוד יום אחד של משתה! הבינו שאין להם על מי לסמוך אלא על אבינו שבשמים, וחזרו לבתי הכנסת ונשאו את עיניהם רק לאבינו שבשמים. ואכן התעוררות גזולה זו עלתה למרום והתקבלה תפילתם, גם במשתה היין השני חזר שוב הנס של 'מה שאלתך ונתן לך'. חאת היתה כותנתה הטהורה של אסתר ואפשר שזה עומק דברי הגמ' במגילה (טו, ב): 'ת"ר מה ראתה אסתר שזימנה את המן וכו', רבי נחמיה אומר כדי שלא יאמר ישראל אחות לנו בבית המלך ויסחרו דעתם מן הרחמים, דו"ק.

זו, אמרתי לרמז קצת מה שהובא בהלכה: שהפוסע פסיעה גסה ניטל ממנו אחד מחמש מאות ממאור עיניו. ומה תקנתו, שיסעם מכוס של קידוש והבדלה. והתמיה בולטת, מה לטעימת כוס של קידוש - עם רפואת העיניים. ולפי האמור, אפשר להטעים קצת פיסקה זו. שכן הפוסע פסיעה גסה אינו אלא מקטני אמתה, שאם לא כן מדוע הוצרך לפסוע לעבר עסקי יותר מכפי כוחו, והלא מזונותיו קצובים לו ואין מוטל עליו להשתדל בהם אלא לפי כוחו. והעושה כן, את וסימן הוא לקוצר 'ראיתו'. ועל כן תקנתו בלגימת כוס של קידוש והבדלה, שהרי בעצם קידוש השבת מוכיח האדם לקונו, שהגיע לדרגת מידת האמתה והבטחון.

ומעשה מובא בגמ' (עבודה זרה ט, ב) אשר יש בו כדי לאלפינו בינה עד היכן מגיע כוחה של 'השגחה פרטית', חת"ד: 'פעם אחת חש רבי במעי, אמר כלום יש אדם שיודע יין תפוחים של עובדי כוכבים, אסור או מותר אמר לפני רבי ישמעאל ב"ר יוסי, פעם אחת חש אבא במעיו והביאו לו יין תפוחים של עכו"ם של שבעים שנה ושחה ונתרפא. אמר לו, כל כך היה בידך ואתה מצערני. בדקו ומצאו עכו"ם אחד שהיה לו שלוש מאות גרבי יין תפוחים של שבעים שנה, ושחה ונתרפא. אמר, ברוך המקום שמסר עולמו לשומרים'. הנה כי כן, שלוש מאות גרבי יין נשתמרו היטב במרתפי הגוי ובניו אחריו במשך שבעים שנה! נקל לשער, כי לפני פטירתו ציוה לזרשיו 'הנגי מוריש לכם יין ישן, אני לא נהנתי ממנו עד עתה כדי להשביחו, המשיכו גם אתם לשומרו היטב עד אשר יעלה ערכו כפלי כפליים'. ובסופו של דבר, מי נהנה ממנו - רבי... אשר עתיד בעוד שבעים שנה לחוש במעיו. ח"ש רבי 'ברוך המקום שמסר עולמו לשומרים'!

בברכת ליל אלוף וזקוק

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

"נר ה' נשמת אדם"

הדברי תורה מוקדשים לע"נ של מו"ר הכשר והצדיק איש האשכולות, צורבא דרבנן

הרב אליהו חי חואטי דמרי זצ"ל

שנלב"ע כ"ג טבת, תשל"ד

יה"ר שזכות לימוד התורה תהיה לע"נ הזכה והטהורה

"נפשו בטוב תלין וזרעו ירש ארץ"

ת.נ.צ.ב.ה

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א הלכות ברכת הפירות

ש - היו לפניו כמה מיני פירות העץ, על איזה מהם יברך?

ת - אם היה ביניהם פרי משבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל, יש להקדימו על פני כל הפירות ומברך עליו ופוטרו שאר פירות שהיו מונחים לפניו או שהיה בדעתו לאכלם. ואם היו כמה מיני פירות משבעת המינים, יקדים תחילת את החשוב שבהם, וזה סדר חשיבותם: חיטה, שעורה, זיתים, תמרים, ענבים, תאנים, רימונים. ואם לא היו לפניו פירות משבעת המינים, יקדים לברך על הפרי החביב עליו ופוטרו בו שאר פירות.

ש - היה שולחן ערוך לפניו ובו יין ומיני מזונות, וכן פירות העץ והאדמה ומאכלים שברכתם שהכל נהיה בדברו, מהו סדר קדימתם?

ת - תחילה מברך על המזונות, ואחר כך יברך על היין ופוטרו בו את כל המשקאות, ואחריו יברך על העץ לפי הסדר שנתבאר לעיל, ואחר כך יברך על פרי האדמה ויסיים באוכלים שחייבים עליהם ברכת שהכל נהיה בדברו.

ש - האם טוב לברך על הפרי בשלמותו או שעדיף לקלפו קודם הברכה?

ת - אם היה הפרי צריך קילוף כגון פירות הדר יש לקלפו קודם הברכה כדי שלא יפסיק בין ברכה לטעימה, והוא הדין אגוזים ושאר מינים הצריכים שבירה, יש לשברם קודם הברכה. וכן פירות שמצוי בהם תולעים כגון תאנים וכדומה, יש לפותחם קודם הברכה, שמא ימצא בהם תולעים ונמצא ברכתו לבטלה ח"ו. אך פרי יפה הנאכל עם קליפתו ואין חשש שמא התלוי, עדיף לברך עליו כשהוא שלם.

ש - קליפות פירות הדר מסוכרים או מצופים בשוקולד, מה ברכתם?

ת - קליפות פירות הדר כגון תפוזים וכדומה שעשו מהם מיני מרקחת, יש האומרים שמברך עליהם בורא פרי העץ, ויש אומרים בורא פרי האדמה, ויש אומרים שהכל נהיה בדברו שהוא ברכה הפוסלת את הכל, ובפרט בימינו שאין דרך לנטוע אילנות בשביל הקליפות אלא בעיקר בשביל הפרי. אבל קליפת האתרוג שעשאוה כמרקחה, מברך עליה בורא פרי העץ, מפני שקליפתו עבה והיא עיקר הפרי.

ש - פירות מרוסקים, מה ברכתם?

ת - פירות העץ או האדמה המרוסקים קצת באופן שעדיין ניכר צורתם, כגון תמרים או אבוקדו ובננה וכדומה אשר רוסקו במזלג, פשוט שמברך עליהם את ברכתם המקורית. אך אם נימחו לגמרי כגון תפוחים ואגסים שנתבשלו ואחייכ נטחנו בבלנדר, יש אומרים שברכתם שהכל נהיה בדברו, ויש אומרים בורא פרי העץ וכן הוא עיקר מנהג הספרדים. ומכל מקום בעל נפש וירא שמים ייקח פרי שלם ויברך עליו ויכוון לפטור את הרסק. אולם אם נתבשלו במים ושאר מיני תבלינים ונמחו לגמרי כגון ריבות למיניהם או מרק ירקות טחון שאין הירקות ניכרים בו, מברך שהכל נהיה בדברו.

ש - פירות שנכבשו ברדיד הנקרא לוד, או פופקורן או חטיפי צ'יפס וכדומה, מהי ברכתם?

ת - פירות וירקות שנתעוותה צורתן ע"י מכש או רדידים או חום וקלייה וכדומה, אף על פי שאבד הווארם ונשתנתה צורתם, אין ברכתם משתנה. לפיכך מברך על הלוד העשוי מפירות העץ - בורא פרי העץ ועל הפופקורן - בורא פרי האדמה, וכן על הצ'יפס שנקלה אפילו דק מאוד באופן שאין ניכר צורתו - מברך בורא פרי האדמה.

ש - הכוסס או המטטן חייטים באופן שברכתם "בורא פרי האדמה", האם הם קודמים לברכת העץ?

ת - אמנם לפי המבואר לעיל חיטה קודמת לברכת פירות העץ ואפילו אם הם משבעת המינים. מכל מקום, זה דווקא כשברכתם "מזונות" כגון שעשו מהם תבשיל או עוגה וכדומה. אבל הכוסס חייטים או המטטן (כדרך שנוהגים במקצת עדות), כיון שברכתם "בורא פרי האדמה" אינם קודמים לברכת העץ.

דבר רבני הקהילות

הרה"ג יוסף זדה שליט"א רב ק"ק "העדה האירנית" באר-שבע מה ההבדל בין בן לעבד?

"למה הריעות לעם הזה, למה זה שלחתי ומאז באתי לדבר עם פרעה הרע לעם הזה והצל לא הצלת" היתכן??? פרשתנו נפתחת בתשובת הקב"ה למשה רבנו על הטענה שהשמיע כלפיו בסוף הפרשה הקודמת. משה אמר שם למה הריעותה לעם הזה!... מאז באתי אל פרעה לדבר בשמך, הרע לעם הזה, והצל לא הצלת את עמך". על כך משיב הקב"ה בראשית פרשתנו וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב, וכפי שמפרשים חז"ל: "חבל על דאבדין ולא משתכחין הרבה ניסיונות נתנסו האבות ולא הרהרו אחר מידותיי. כל דבר שנכתב בתורה, מטרתו להנחות את היהודי בחייו ובעבודתו את קונו. התורה נמנעת בדרך-כלל מלדבר אפילו בגנותה של בהמה ואילו כאן היא מספרת דבר שלכאורה אינו לשבח של משה רבנו. ברור אפוא, שהדבר נחוץ כדי ללמדנו דרך הוראת חיים. משה, שזכה לגילוי השכינה, ודאי ידע על דרכם של האבות אין ספק שהוא ידע, כי האבות לא הרהרו אחר מידותיו של הקב"ה. הוא עצמו גם עמד בדרגה גבוהה מזו של האבות, משה רבינו עבד ה' "בכל ביתי נאמן הוא", "פה אל פה אדבר בו "אדון הנביאים" - ואילו מקצת שבחיו של משה רבינו עומד ושואל את הקב"ה וכביכול מסרב לשליחות. עד שהקב"ה מניחו ואומר לו אבותיך אברהם יצחק ויעקב ע"ה - כל אשר ביקשתי מהם מיד עשו ואמרו הנני, ואתה עומד בתחילה ואומר "שלח נא ביד תשלח" ע"י אהרון. מדוע? ועוד מוסיף וטוען "הריעות והצל לא הצלת" ישן מספר אפשריות לתרץ שאלה זו - תירוץ של הר' מאלכסנדר זיע"א שחילק - האבות הקדושים נצטוו על עצמם. על עצמם אין תלויות אין שאלות, יש הנני. אך כשאחרים מצטערים וסובלים כאן יש שאלות, אברהם אבינו שעמד בעשרה ניסיונות ועל כולם השיב הנני, מבלי להרהר אחר בקשתיו של הקב"ה אף אם הן נראו לכאורה תמוהות כגון הבקשה להקריב את בנו יחידו שזכה לו בהיותו בן מאה שנים, אך כאשר הקב"ה מבשרו על הפיכת סדום ועמורה, אברהם מעורר שאלות ומשתדל למנוע את ההפיכה עד כדי לכאורה ניהול משא ומתן עם הקב"ה ובלבד להציל את אנשי סדום. "השופט כל הארץ לא יעשה משפט?" תירוץ נוסף מובא בתורת מנחם, שהאבות לימדונו מידות ומשה רבינו לימדנו תורה. שנאמר "זכרו תורת משה", מקבלת התורה והפנמתה ע"י משה רבינו יש שאלות - "מאמת?" מהיכי תייתי?" קשייא, ותיבתא... התורה רוצה שנשאל, רוצה שננסה להבין, ואף מעודדת את האדם לשאול ולחקור כפי שנאמר בהגדה של פסח לגבי זה "שאינו יודע לשאול" זאת פתח לו". אך חשוב להדגיש, שאם לא נקבל תשובות חלילה לנו להרהר אחר אמיתות התורה, ונשנה את דרכינו - דרך התורה. "אם כבנים אם כעבדים" - האבות היו כעבדים, שאינם מהרהרים אחר בקשות הקב"ה ואינם שואלים שאלות מציייתים. משה רבינו קבע שע"י קבלת התורה הפכנו לבנים אתם לה' אלוקים" וכן לקב"ה אתה יכול לשאול כל מה שתוצה, עד כדי "יגעת ולא מצאת אל תאמן" הווי אמור עליך לשאול ולחקור עד להבנת עומק אמיתותה של התורה. למרות ההתרסה לכאורה של משה, הקב"ה מגיירו "משה עבדי בכל ביתי נאמן" ועל ישראל נאמר: "בני בכורי ישראל" מזה אנו יכולים ללמוד לקח כפול: מצד אחד עומדת תשובת הקב"ה, שאפילו בשעת צרה כזאת צריך לאמץ את תכונתם של האבות ולא לשאול קושיות. כשעומדים לקראת הגאולה, שאותה מוביל הקב"ה בעצמו, אין לשאול שאלות, אפילו כשהמצב נראה קשה ממש. מצד שני נשארה בתורה גם טענתו של משה רבנו, ואף בה יש לקח נצחי. כשיהודי נמצא בגלות, ובפרט בסוף הגלות, בעקבתא דמשיחא, כאשר החושך הרוחני מכסה ארץ, עד כדי בלבול מוחלט בין אור לחושך ובין טוב לרע - צריכות לשכון בקרבו שתי מגמות נפשיות: מצד אחד עליו להיות חזק באמונתו בקב"ה, שהכול לטובה ושדווקא החשכה הזאת מובילה אל הגאולה; אך מצד שני, מצד החכמה האלוקית, צריכה לפרוץ מפיו הזעקה: למה?! עד מתי?!

אין סתירה הזעקה אינה סותרת את האמונה. מצד השכל, שבוחן את הנעשה בכליו שלו, צריכה לפרוץ זעקה משוועת: "למה הריעותה לעם הזה!". כך רוצה הקב"ה, שהשכל יגיב כפי שמתקבל אצלו, כפי האמת שלו. ועם זאת צריכה לגבור אצל היהודי תכונתם של האבות, שלא להרהר אחר מידותיו של הקב"ה, זאת מצד כוח האמונה. יהודי נדרש לחיות עם שתי התנועות הנפשיות הללו מצד אחד אמונה שלמה ובלתי-מעוררת, ומצד שני אנו משוועים לקץ הגלות ולביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

בבית אלוף וקהל הרב יוסף זדה

במלאת השנה להסתלקותו לגנוי מרומים של אדונו מורנו ורבנו, מאורם וליבם של ישראל הגר המערבי, סבא דמשפטים שריד לדור דעה זקן הרבנים, בנם של קדושים, ראב"ד מקודש עטרת ראשינו ותפארתנו מרן הגה"צ

יהושע מאמאן

רבו זצוקללה"ה

ראב"ד מרקש לפנינים וחבי"ד הגדול ומהה"ס "עמק יהושע" ז"ה ועוד

תתקיים

עצרת התעוררות

ביום רביעי כה' טבת תשע"ט (2.1.19) בשעה 17:30

בבית הכנסת

"רינת ירושלים - היכלא דרבנו יורם מיכאל זיע"א" רחוב הגלבוץ שכונה ה', באר שבע

יספידוהו מרנן ורבנן שליט"א:

מרן הגאון הגדול רבנו **יצחק יוסף** שליט"א הראשון לציון והרב הראשי לישראל

הגאון הגדול רבי **יהודה דרעי** שליט"א הרב הראשי וראש אבות בתי הדין באר שבע

האדמו"ר רבי **פנחס אבוחצירא** שליט"א רבה של שכונה ה' באר שבע

הרה"ג רבי **יאיר בן מנחם** שליט"א דיין בביה"ד הרבני בת"א ונכד הרב המנוח

הרה"ג רבי **יוסף אביטל** שליט"א מו"צ בק"ק אופקים ור"מ בישיבת "תורה אור"

הרה"צ רבי **דוד פינטו** שליט"א מצרפת

הרה"ג רבי **אברהם מאמאן** שליט"א בנו וממשיך דרכו של הרב המנוח וראש ישיבת "תורה אור" ורב שכונת דרום ב"ש

רבני ישיבת "תורה אור" רבני השכונות

מר יהושע דמרי הי"ו ממונה המועצה הדתית

עזרת נשים פתוחה ברוכים הבאים

בית הכנסת "בית שלמה ויעקב"

צדק ושבועה הלל והמרה

בשבח והודיה לה' יתברך על כל הטוב אשר גמלנו שהחינו וקיימנו והגענו לזמן הזה, הגנו מתכבדים להזמינכם להשתתף במעמד הגדול:

חלופת בית הכנסת

"בית שלמה ויעקב"

וחלופת בית הוראה "היכל ירון"

לענין ירון ברמי יל

למוסדות "תורת חסד" בראשות הרב דוד גבריאל שליט"א במעמד:

מר"ן הראשון לציון הגאון הגדול הרב **יצחק יוסף** שליט"א

הרה"ג **יהודה דרעי** שליט"א רב העיר וראב"ד באר שבע

הרה"ג האדמו"ר **פנחס אבוחצירא** שליט"א

רב הקריה וראש ישיבת בית יוסף הרה"ג **יוסף חיים בצרי** שליט"א

רבני שכונות והקהילות ואישי ציבור נכבדים:

ראש העיר מר **רוביק דנילוביץ** הי"ו

ממונה מועצה הדתית מר **יהושע דמרי** הי"ו

ס. דה"ע מר **עופר קראדי** הי"ו

חבר מועצת העיר **אליעזר חסידיאן** הי"ו

שיתקיים בס"ד ביום רביעי כה' בטבת תשע"ט (2.1.19) למניינם) בשעה 19:00 - ברח' עמוס ירקוני 3, באר שבע

גדול יהיה המעמד לכבודה של תורה ולכבוד העיר באר-שבע ברוכים הבאים בשם ה'

מוסדות "תורת חסד" בראשות הרב דוד גבריאל שליט"א

יתקיימו תפילות כל ימות השבוע שחרית: 7:45 | מנחה: 20 דק' לפני השקיעה | ערבית: 20 דק' אחרי השקיעה